

Overeenkomst voor de overname van korte auteursrechtelijk beschermde werken en van (korte) gedeelten uit auteursrechtelijk beschermde werken in onderwijspublicaties van universiteiten, waaronder readers ('readerovereenkomst')

Het Nederlands Uitgeversverbond (verder aan te duiden als: 'het NUV') als brancheorganisatie van uitgevers van boeken, dagbladen en tijdschriften,

Stichting International Publishers Rights Organisation (verder aan te duiden als 'IPRO'), als gemachtigde namens de in het buitenland gevestigde uitgevers

enerzijds, en

De Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (verder aan te duiden als: 'de VSNU'), als gemachtigde namens de universiteiten genoemd onder a, b en h in de bijlage bij de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek, met uitzondering van Rijksuniversiteit Groningen (zie artikel 8.1), hierna te noemen 'universiteit(en)', anderzijds

Overwegende,

- dat er binnen universiteiten onder verantwoordelijkheid van een of meer leden van het wetenschappelijk personeel, ter toelichting bij het onderwijs dat binnen die universiteiten wordt verzorgd, onderwijspublicaties (waaronder readers) worden samengesteld, verveelvoudigd en aan studenten beschikbaar gesteld;
- dat in deze onderwijspublicaties (korte) gedeelten van reeds eerder verschenen auteursrechtelijk beschermde werken, dan wel korte auteursrechtelijk beschermde werken, als bedoeld in artikel 10, eerste lid Auteurswet 1912 (Aw), kunnen worden opgenomen;
- dat op een dergelijke overname artikel 16 Aw van toepassing is;
- dat artikel 16 Aw stelt, dat het hierboven omschreven overnemen in onderwijspublicaties kan geschieden zonder voorafgaande toestemming van de auteursrechthebbende(n), mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan;
- dat deze voorwaarden onder meer inhouden, dat het hierboven omschreven overnemen in overeenstemming moet zijn met hetgeen naar de regels van het maatschappelijk verkeer redelijkerwijs geoorloofd is en dat in geval van compilatiewerken van een zelfde auteur niet meer dan enkele korte werken of korte gedeelten van zijn werken worden overgenomen, voorts dat de persoonlijkheidsrechten van de maker worden gerespecteerd, dat bronvermelding onder opgave van titel, auteur(s), uitgever en ISB- of ISS-Nummer plaatsvindt, en dat voor het overnemen een billijke vergoeding aan de rechthebbende(n) wordt betaald;
- dat de uitgever van de auteursrechtelijk beschermde werken doorgaans de hier van toepassing zijnde auteursrechten bezit of behartigt, terwijl in gevallen waarin de

uitgever niet over de benodigde rechten beschikt, hij zal kunnen verwijzen naar de desbetreffende rechthebbende(n);

- dat partijen in goed overleg de invulling van de open normen 'regels van het maatschappelijk verkeer', 'korte gedeelten', 'korte werken', en 'billijke vergoeding' gewenst achten;
- dat partijen het wenselijk oordelen de voor het eerst op 1 september 1986 in werking getreden readerregeling, welke per 14 november 1994 en per 1 januari 2001 is aangepast, in een herziene overeenkomst vast te leggen;
- dat partijen op grond van het principeakkoord van 8 maart 2004 zijn overeengekomen dat de billijke vergoeding niet meer wordt berekend op basis van door de universiteiten verzamelde en ingezonden brongegevens over elke overname van een kort gedeelte of een kort werk, maar op basis van een jaarlijkse vergoeding per student vastgesteld, berekend tot een vergoedingsom per universiteit, op basis van beschikbare brongegevens uit het verleden en een zogenaamde 'kwantitatieve en kwalitatieve index' voor bijstellingen in de toekomst;
- dat voornoemde vergoeding zowel het analoge als het digitaal gebruik binnen de onderwijsinstelling betreft van overgenomen korte gedeelten en korte werken uit zowel Nederlandse als buitenlandse uitgaven en dat mede om die reden IPRO niet langer een afzonderlijke overeenkomst inzake het overnemen uit buitenlandse publicaties met de VSNU aangaat, maar per 1 januari 2004 partij is bij deze overeenkomst.
- dat in overleg tussen partijen per 1 september 1997, door het NUV de Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (hierna te noemen 'Stichting PRO') is opgericht voor de uitvoering van de readerovereenkomst, mede namens IPRO;
- dat de consequenties van deze overeenkomst voor de individuele universiteiten voor uitvoering en naleving van deze overeenkomst zijn opgenomen in een 'Uitvoeringsprotocol', welke voor iedere universiteit door Stichting PRO wordt opgemaakt en door de desbetreffende universiteit voor akkoord wordt getekend; Stichting PRO is derhalve, als uitvoeringsorganisatie en in verband met de in artikel 6 genoemde vrijwaring, medeondertekenaar van deze overeenkomst;
- dat een aantal medische faculteiten vanwege hun specifieke situatie binnen het kader van deze overeenkomst zelfstandig de overeenkomst uitvoert op basis van het door de desbetreffende faculteiten getekende Uitvoeringsprotocol;
- dat deze overeenkomst onverlet laat de verplichting dat een universiteit met een uitgever of andere auteursrechthebbende(n), al dan niet via Stichting PRO, nadere afspraken maakt over de overname van gedeelten waarvan de omvang de in deze overeenkomst bepaalde grenzen overschrijdt;
- dat deze overeenkomst niet beoogt het maken van afspraken omtrent het verveelvoudigen als bedoeld in artikel 16b e.v. Aw, in die zin, dat hetgeen wordt

betaald door een universiteit krachtens artikel 16 Aw niet tevens is verschuldigd aan de Stichting Reprorecht;

- dat de toelichting onderdeel uitmaakt van deze overeenkomst;

zijn met inachtneming van ieders verantwoordelijkheden het navolgende overeengekomen:

Artikel 1   Werkingssfeer

1.1   Deze overeenkomst is van toepassing op het (doen) samenstellen, verveelvoudigen en beschikbaar stellen van onderwijspublicaties in enigerlei vorm (o.a. readers) in de zin van artikel 16 Aw, die onder de verantwoordelijkheid van een of meer leden van het wetenschappelijk personeel van een universiteit gemaakt zijn, om te worden gebruikt als toelichting bij het onderwijs dat binnen die universiteit wordt verzorgd, voor zover in deze onderwijspublicaties gedeelten uit auteursrechtelijk beschermde werken zijn overgenomen. Tot het onderwijs wordt in deze overeenkomst ook gerekend het post initieel onderwijs dat door een universiteit wordt verzorgd.

1.2   Onder een ‘onderwijspublicatie’ wordt in deze overeenkomst verstaan: elke bundeling van onderwijsmateriaal, waarin een of meer korte auteursrechtelijk beschermde werken en/of (korte) gedeelten uit auteursrechtelijk beschermde werken zijn overgenomen. Als zodanige bundeling wordt beschouwd een reader, een docentendictaat, een werkboek of een syllabus, dan wel een soortgelijke publicatie, al dan niet in elektronische vorm. Gebruik in elektronische vorm is krachtens deze overeenkomst uitsluitend toegestaan op dragers die alleen aan ingeschreven studenten en medewerkers van de instelling ter beschikking worden gesteld, dan wel via een netwerk waartoe uitsluitend ingeschreven studenten en medewerkers van de instelling toegang hebben.

Artikel 2   Kort gedeelte en enkele korte werken

2.1   De begrippen ‘kort gedeelte’ en ‘enkele korte werken’ uit artikel 16 lid 3 Aw, zoals ingevuld in deze overeenkomst, worden beschouwd in overeenstemming te zijn met hetgeen naar de regels van het maatschappelijk verkeer redelijkerwijs geoorloofd is (artikel 16 lid 1 Aw), indien de omvang van deze gedeelten blijft binnen de in dit artikel aangegeven grenzen.

2.2   Korte gedeelten:

- a. Uit niet-literaire boekwerken: maximaal 10.000 woorden, mits niet meer omvattend dan een derde deel van het gehele oorspronkelijke werk waaruit wordt overgenomen;
- b. Uit tijdschriften en andere periodieke uitgaven met een niet-literaire inhoud: maximaal 8.000 woorden, mits niet meer omvattend dan een derde deel van de aflevering waaruit wordt overgenomen;
- c. Uit literaire geschriften: maximaal 100 regels poëzie of 2500 woorden proza, mits niet meer omvattend dan een tiende deel van het gehele oorspronkelijke werk.

3.3 Korte werken:

- a. Grafieken, tabellen, schema's en soortgelijke werken, mits niet meer omvattend dan 25 korte werken uit dezelfde oorspronkelijke uitgave. Hierbij geldt voor toepassing van deze overeenkomst, dat in geval uitsluitend één of meer van deze werken of andere afbeeldingen, zoals foto's, worden overgenomen, voor de bepaling van de grens 'kort gedeelte' als bedoeld in lid 2, ieder overgenomen kort werk als hier bedoeld, geacht wordt een omvang te hebben van 200 woorden respectievelijk een halve pagina;
- b. Een door de uitgever in een boekwerk of periodiek gebundelde en bewerkte rechterlijke uitspraak (inclusief annotatie), alsmede de uitgave van een in het kader van een universitaire plechtigheid gehouden mondelinge voordracht, worden ongeacht het aantal woorden beschouwd als 'kort werk'. Voor uit een verzamelwerk overgenomen rechterlijke uitspraken blijft gelden dat de overname beperkt dient te blijven tot een derde deel van dat verzamelwerk.

Artikel 3 Billijke vergoeding

De grondslag voor de bepaling van de 'billijke vergoeding', als genoemd in artikel 16 lid 1 sub a ten vijfde Aw, is in deze overeenkomst berekend tot een jaarlijkse vergoeding per universiteit conform het bepaalde in artikel 4, hierna te noemen 'de afkoopsom'. De berekening van de afkoopsom vindt per faculteit plaats. De afkoopsom per universiteit is de som van de bedragen per faculteit.

Artikel 4 Afkoopsom billijke vergoeding

4.1 Het bedrag van de afkoopsom voor het kalenderjaar 2004 per universiteit is gelijk aan het gemiddelde van de vergoedingen die door de faculteiten van de desbetreffende universiteit in de jaren 2002 en 2003 aan Stichting PRO verschuldigd waren, verhoogd met 10 procent.

De in 2004 geldende afkoopsom wordt voor de vaststelling van de afkoopsom voor het kalenderjaar 2005 verhoogd met 2,5 procent.

De in 2004 geldende afkoopsom wordt voor de vaststelling van de afkoopsom voor het kalenderjaar 2006 verhoogd met 5 procent.

In de genoemde percentages is de compensatie voor prijsontwikkelingen begrepen.

Een en ander behoudens afwijkende afspraken in het kader van de overgangsregeling als genoemd in artikel 8.

4.2 Het gemiddelde van het aantal ingeschreven studenten, zoals opgenomen in KUO, vormt de zogenoemde 'kwantitatieve index'. Stijgingen en dalingen van het aantal studenten in het voorgaande kalenderjaar ten opzichte van het daaraan voorafgaande kalenderjaar, uitgedrukt in procenten, zal aanleiding zijn tot gelijke procentuele aanpassingen van de afkoopsommen per universiteit, voor het eerst in 2005. De VSNU zal Stichting PRO jaarlijks, uiterlijk in de maand mei, per universiteit opgave verschaffen van het aantal ingeschreven studenten in het desbetreffende kalenderjaar met vermelding van de dalingen en stijgingen ten opzichte van het daaraan voorafgaande kalenderjaar, uitgedrukt in procenten.

4.3 Per universiteit zullen de ontwikkelingen in het readergebruik worden gevolgd door middel van de zogenaamde readermonitor. Hierdoor kan per universiteit rekening worden gehouden met substantiële wijzigingen in het readeraanbod en met de mate van gebruik van bronnen waarover rechtstreeks met de rechthebbenden afspraken zijn gemaakt. Deze gegevens kunnen – in geval afdoende gegevens beschikbaar zijn - zowel voor de universiteit als voor Stichting PRO op individueel niveau, als voor partijen bij de onderhavige overeenkomst op collectief niveau, aanleiding vormen tot aanpassingen van de afkoopsom.

Jaarlijks zal iedere universiteit voor 1 april opgave verschaffen voor de readermonitor van het readergebruik in het voorafgaande kalenderjaar:

per faculteit een titelopgave van alle readers met vermelding van de oplage; opgave van de readers die (ook) in elektronische vorm zijn aangeboden met vermelding van het aantal studenten waarvoor die titels bestemd waren; alsmede het aantal licenties met uitgevers waarin rechtstreekse afspraken worden gemaakt over het readergebruik (met naam uitgever en schatting van de percentuele omvang van deze overgenomen gedeelten t.o.v. het totaal aantal overgenomen gedeelten).

4.4 In de afkoopsom is de vergoeding voor het gebruik van korte gedeelten en korte werken in digitale vorm begrepen.

4.5 De universiteit zal een contactpersoon aanmelden bij Stichting PRO, die verantwoordelijk is voor de centrale afhandeling van de afkoopsom. De Stuurgroep Bedrijfsvoering van de VSNU zal de uitvoering van de overeenkomst monitoren en daar waar mogelijk bevorderen.

Artikel 5 Betaling afkoopsom

5.1 Stichting PRO zal jaarlijks, op zijn vroegst in de maand juni, een op grond van de in artikel 4 lid 1 genoemde berekening de factuur voor betaling van de afkoopsom van het lopende kalenderjaar aan de universiteit zenden. De universiteit zal vervolgens de betaling van de vastgestelde afkoopsom verrichten binnen 30 dagen na dagtekening van de desbetreffende factuur van Stichting PRO.

5.2 Stichting PRO zal in geval van niet tijdige betaling de wettelijke rente in rekening brengen.

Artikel 6 Vrijwaring

Stichting PRO vrijwaart namens de desbetreffende rechthebbenden de afdragende universiteit voor aanspraken van auteursrechthebbende(n), alsmede van de Stichting Reprerecht, ter zake van de billijke vergoeding, indien en voor zover de overname en de betaling door de universiteit op basis van deze overeenkomst hebben plaatsgevonden.

Artikel 7 Bewijsexemplaren readers

7.1 De universiteit zal binnen een maand na verschijning van een onderwijspublicatie, waarin gedeelten of korte werken uit auteursrechtelijk beschermd werk zijn overgenomen, aan Stichting PRO een kosteloos bewijsexemplaar zenden. Op de bewijsexemplaren dient tenminste de naam van de universiteit, faculteit of sectie en jaar van publicatie te worden, alsmede de oplage (dit kan ook door het bijvoegen van een bestelbon of ander formulier waarop deze gegevens zijn vermeld).

7.2 Ten behoeve van de controle op gebruik in elektronische vorm krijgt Stichting PRO dezelfde toegang tot het netwerk als de studenten hebben, dan wel een bewijsexemplaar in print- of diskettevorm. De op grond van deze toegang c.q. toegezonden bewijsexemplaren verkregen informatie mag Stichting PRO uitsluitend gebruiken voor controledoeleinden in het kader van de uitvoering van deze overeenkomst.

7.3 Stichting PRO is gerechtigd om bij niet-nakoming hiervan 12,50 euro per reader aan administratiekosten in rekening te brengen, tot een maximum van 1.250 euro per jaar.

Artikel 8 Overgangsmatregelen

8.1 Met Radboud Universiteit Nijmegen is met ingang van 1 januari 2005 een afkoopregeling getroffen op basis van de met de overige universiteiten gemaakte afspraken. Vanaf 1 januari 2005 is deze overeenkomst voor het overige ook van toepassing op deze universiteit, met dien verstande dat de afkoopsom 2005 wordt berekend over het gemiddelde van 2003 en 2004 verhoogd met 10% en de in 2005 geldende afkoopsom voor de vaststelling van de afkoopsom voor het kalenderjaar 2006 wordt verhoogd met 5 procent. Rijksuniversiteit Groningen kan zich bij deze overeenkomst via deze overgangsmatregel aansluiten indien met Stichting PRO overeenstemming wordt bereikt over de afronding van de jaren tot 2005 en daarmee over de hoogte van de afkoopsom 2005.

8.2 De gegevens voor de readermonitor zullen voor het eerst in 2005 worden verzameld over 2003 en 2004 (als nulmeting) en in het eerste kwartaal van 2006 over 2005. Deze gegevens zullen voor het eerst een rol kunnen spelen bij de vaststelling van de afkoopsom 2007.

8.3 Stichting PRO zal samen met de Stichting De Visuelen onderzoek doen naar het feitelijk aandeel van zogenaamde visuele werken (o.a. foto's en tekeningen) in onderwijspublicaties. De resultaten van dit onderzoek zullen worden meegenomen in de evaluatie genoemd in artikel 12 lid 3 van de onderhavige overeenkomst.

Artikel 9 Overname niet-korte gedeelten

9.1 Indien een universiteit een groter aantal woorden of meer korte werken dan de in artikel 2 omschreven omvang in een onderwijspublicatie wenst over te nemen, dan is hiervoor, voorafgaand aan de vervaardiging van de onderwijspublicatie, toestemming van de uitgever c.q. de auteursrechthebbende(n) noodzakelijk.

9.2 Stichting PRO kan bij het verlenen van toestemming een bemiddelende rol spelen. Indien de toestemming wordt verleend, kunnen de hoogte van de vergoeding en eventuele andere voorwaarden daarbij - zo nodig na overleg met de universiteit - door de uitgever c.q. de auteursrechthebbende(n) worden bepaald. Voor rechthebbenden die Stichting PRO daartoe hebben gemandateerd, hanteert Stichting PRO aan het desbetreffende werk gerelateerde standaardtarieven. Toestemmingsverzoeken dienen via het toestemmingsaanvraagformulier van Stichting PRO te worden ingediend. Stichting PRO streeft er na toestemmingsverzoeken binnen 5 werkdagen af te handelen.

9.3 Van het overnemen van een niet-kort gedeelte uit een auteursrechtelijk beschermd werk als bedoeld in deze overeenkomst, houdt elke universiteit een administratie bij, waaruit op elk moment de in deze overeenkomst aangegane verplichtingen jegens de rechthebbenden kunnen worden afgeleid.

9.4 Voor overgenomen niet-korte gedeeltes waarvoor niet de vereiste toestemming is verkregen van de rechthebbende(n) of van Stichting PRO, hanteert Stichting PRO de in haar standaardvoorwaarden vermelde tarieven.

Artikel 10 Controle

10.1 Stichting PRO heeft het recht om de onderwijspublicaties op verspreidingspunten te controleren en zonodig (indien de stichting daarover niet reeds beschikt) een kosteloos bewijsexemplaar per titel mee te nemen. Mits tijdig aangekondigd heeft Stichting PRO het recht op inzage in de in artikel 9.3 bedoelde administratie. Deze administratie wordt gevoerd op een of enkele aan Stichting PRO kenbaar gemaakte plaats(en) binnen de universiteit en zal/zullen tenminste bevatten: productiecijfers, titels van geproduceerde readers inclusief readernummers, verkoopcijfers, voorraadcijfers, bewijzen van toestemming van overnames van niet-korte gedeeltes.

10.2 Stichting PRO heeft het recht om op eigen kosten eenmaal per jaar de in artikel 9.3 bedoelde administratie(s) te doen controleren door een door Stichting PRO aangewezen registeraccountant (lid van NIVRA). Worden bij deze controle aanzienlijke onjuistheden ten nadele van de rechthebbenden geconstateerd dan draagt de universiteit de kosten van deze controle.

Artikel 11 Minnelijke schikking

Indien een uitgever die lid is van het NUV of Stichting PRO een overtreding van het gestelde in deze overeenkomst constateert, zal - alvorens de universiteit in rechte wordt aangesproken - het bevoegd gezag van de desbetreffende universiteit worden benaderd om te pogen in der minne een oplossing te bereiken.

Artikel 12 Duur

12.1 Deze overeenkomst treedt met ingang van 1 januari 2004 voor onbepaalde tijd in werking.

12.2. Indien een van de partijen de overeenkomst niet of niet onder dezelfde voorwaarden wenst voort te zetten, dient deze dat schriftelijk uiterlijk zes maanden vóór het einde van het lopende kalenderjaar te doen. Beëindiging of aanpassing van de overeenkomst treedt niet eerder in werking dan met ingang van het daaropvolgende kalenderjaar, tenzij anders overeengekomen.

13.3 Partijen zullen op verzoek van een der partijen in overleg treden over aanpassing of evaluatie van de overeenkomst. Tijdig vóór 1 oktober 2006 zullen partijen afspraken maken over indexerings van de afkoopsom voor 2007 en volgende jaren.

Aldus in drievoud opgemaakt te Amsterdam en ondertekend namens:

d.d. 18 mei 2006

Nederlands Uitgeversverbond

drs. L.M.L.H.A. Hermans (voorzitter)

J. Bommer (directeur)

d.d. 19 mei 2006

Vereniging van Universiteiten

mr. E.M. d'Hondt (voorzitter)

d.d. d.d. 18 mei 2006

Stichting International Publishers Rights Organisation

A.E. Lefebvre (directeur)

Mede ondertekend in verband met de uitvoering van gemaakte afspraken:

d.d. d.d. 18 mei 2006

Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie

Drs. H. van der Rijst (voorzitter)

mr. M.J. Frequin (directeur)

TOELICHTING BIJ DE READEROVEREENKOMST

Ad partijen

Het Nederlands Uitgeversverbond (NUV) vertegenwoordigt uitgevers van vak en wetenschap, leermiddelen, algemene boeken, publieks-, opinie- en omroepbladen en dagbladen en is in 1996 opgericht door de KNUB, de NOTU en de NDP. De leden van de betrokken Groepsverenigingen binnen het NUV hebben deze overeenkomst bij bindend besluit aanvaard.

De Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) is gemachtigd door hun leden om deze overeenkomst namens alle universiteiten aan te gaan.

Met ingang van 1 januari 2001 neemt de Open universiteit als een van de universiteiten aan deze overeenkomst deel. Voorheen werd met de Open universiteit een afzonderlijke overeenkomst gesloten over het cursusmateriaal waarin korte gedeelten en korte werken werden opgenomen.

De Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO) handelt op grond van een mandaat namens de betrokken rechthebbenden, zowel in Nederland als – via de Stichting PRO aangesloten Stichting International Publishers Rights Organisation (IPRO) – het buitenland. Als zodanig kan Stichting PRO ook een groot aantal rechthebbenden vertegenwoordigen in regelingen voor het verkrijgen van toestemming voor het gebruik van niet korte werken en niet korte gedeelten in onderwijspublicaties. Stichting PRO heeft afspraken gemaakt met representatieve organisaties van rechthebbenden op bladmuziek, foto's, illustraties en beeldende kunst op grond waarvan de readerovereenkomst ook van toepassing kan zijn op het overnemen van deze werken.

In alle gevallen kan Stichting PRO ten minste als bemiddelaar optreden en is Stichting PRO door het NUV aangewezen tevens toe te zien op de naleving van deze overeenkomst. Stichting PRO is medeondertekenaar van deze overeenkomst in verband met de uitvoering van de gemaakte afspraken.

De door Stichting PRO gehanteerde standaardvoorwaarden kunnen te allen tijde eenzijdig door Stichting PRO worden aangepast, voor zover zij niet betreffen de in de readerovereenkomst tussen partijen overeengekomen afspraken. De standaardvoorwaarden van Stichting PRO kunnen kosteloos worden opgevraagd bij Stichting PRO en zijn ook beschikbaar op <www.cedar.nl/PRO>.

De standaardvoorwaarden die gelden per 1 januari 2006 zijn als bijlage bij deze overeenkomst gevoegd.

Adres: Siriusdreef 22-28, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp
Telefoon: 023 7997810 / Fax:023 7997700 / E-mail Pro@cedar.nl.

Ad Considerans: auteur in dienst van universiteit

Deze overeenkomst is nadrukkelijk ook van toepassing indien een kort gedeelte van een werk of een kort werk wordt overgenomen van een auteur in dienst van de betreffende universiteit, tenzij afwijkende afspraken zijn vastgelegd in de uitgeefovereenkomst met de uitgever van het betreffende werk.

Ad Artikel 1: onderwijspublicatie

De in deze definitie genoemde benamingen vormen een willekeurige greep uit de benamingen voor dit soort onderwijspublicaties die bij elke universiteit anders genoemd kunnen worden. De overeenkomst heeft ook betrekking op al het schriftelijke cursusmateriaal van de Open universiteit. De onderwijspublicatie dient, afhankelijk van het onderwijspro-

gramma, over het algemeen een aanvullende bestemming te hebben ten opzichte van de voorgeschreven boeken en tijdschriften.

Ad artikel 2: korte werken en korte gedeelten

het maximum aantal woorden

Het maximum van 10.000 woorden uit niet-literaire boeken geldt per boek, ongeacht of er meerdere korte gedeelten uit hetzelfde boek worden overgenomen.

Hierbij geldt echter dat nooit meer dan een derde gedeelte van dat boek mag worden overgenomen. Voor boekwerken met een omvang van minder dan 30.000 woorden geldt derhalve een lager maximum aantal woorden (een derde gedeelte).

Een vergelijkbare invulling is gegeven aan de overname van een kort gedeelte uit tijdschriften.

afsprake met open universiteit over afbakening citaatrecht

Voor de Open universiteit geldt een afspraak over de afbakening van het citaatrecht op basis van artikel 15a Auteurswet 1912: indien en voorzover er sprake is van een citaat in de zin der wet, zal de Open universiteit daarop alleen een beroep doen bij teksten met een omvang van minder dan één pagina cursusmateriaal. Langere tekstgedeelten worden hier altijd beschouwd als kort gedeelte.

begrip oorspronkelijk literair werk

Onder het begrip oorspronkelijk werk wordt hier verstaan hetzij een zelfstandige uitgave, waarin het werk van één auteur is opgenomen (zoals een poëziebundel, verhalenbundel, novelle, roman), hetzij de publicatie van een auteur in een verzamelbundel of tijdschrift waarin ook werk van andere auteurs is opgenomen.

grafieken, tabellen, schema's

Deze grafische voorstellingen ter onderbouwing c.q. verduidelijking van een betoog mogen krachtens deze overeenkomst onder dezelfde voorwaarden als voor de overname van woorden worden overgenomen als kort werk. Hierbij geldt echter wel als maximum 25 van dergelijke werken uit een en dezelfde uitgave.

Worden niet de woorden maar uitsluitend grafieken en dergelijke uit een uitgave overgenomen, dan is het voor de toepassing van deze overeenkomst nodig om deze korte werken tot een aantal woorden te herleiden. Voor deze situatie geldt iedere overgenomen grafiek, tabel of schema als 200 woorden, respectievelijk een halve pagina.

foto's en tekeningen

Ook voor foto's en tekeningen geldt krachtens artikel 16 lid 2 Auteurswet dat deze als kort werk voor hetzelfde doel en onder dezelfde voorwaarden geheel mogen worden overgenomen. Op grond van artikel 16 lid 3 Auteurswet geldt daarbij dat voor het overnemen in een reader van dezelfde maker (fotograaf, tekenaar of beeldend kunstenaar) niet meer mag worden overgenomen dan enkele van zijn werken. Net zoals bij grafieken geldt dat, in geval uitsluitend foto's of tekeningen uit een uitgave worden overgenomen, iedere overgenomen foto of tekening wordt berekend als 200 woorden, respectievelijk een halve pagina.

het overnemen van jurisprudentie

Alleen de rechterlijke uitspraken zoals ze in oorspronkelijke staat door de rechterlijke macht openbaar worden gemaakt, behoren tot het publiek domein ('vrij over te nemen'). Dit geldt echter niet voor door een uitgever verzamelde en bewerkte uitspraken zoals deze, voorzien van kopjes, inleidende samenvattingen en annotaties, door de uitgever in een boekwerk of periodiek worden gebundeld.

In het kader van deze overeenkomst wordt een gerechtelijke uitspraak inclusief noot, ongeacht het aantal woorden, beschouwd als kort werk. Het is toegestaan om meerdere uitspraken uit één boekwerk of periodiek over te nemen.

Ten aanzien van boekwerken geldt echter ook hier de voorwaarde dat in totaal nooit meer dan een derde deel van het gehele oorspronkelijke zelfstandige werk mag worden overgenomen. Indien gerechtelijke uitspraken verzameld in een insteekband met gebundelde periodieken, zoals bij voorbeeld een NJ-band, worden overgenomen, wordt deze insteekband beschouwd als het gehele oorspronkelijke zelfstandige werk.

het overnemen van wetgeving

Ook de overname van door de uitgever in een boekwerk of periodiek gebundelde en bewerkte wetgeving valt onder deze overeenkomst. Uitsluitend indien rechtstreeks uit het Staatsblad, de Staatscourant of het Tractatenblad wordt overgenomen, kan een beroep worden gedaan op het publiek domein. Dit geldt niet voor door de uitgeverij in bundels of periodieken gepubliceerde wetgeving. Hierop rust immers auteursrecht vanwege de bewerking door de uitgever, zoals deze blijkt uit bij voorbeeld de inleiding, kopjes, verwijzingen, toevoegsels, aantekeningen, noten of bewerkte jurisprudentie.

Ten aanzien van wetgeving is het moeilijk om in het kader van deze overeenkomst specifieke normen voor een kort gedeelte c.q. kort werk aan te geven.

Voor zover een overname niet onder de normen van deze overeenkomst kan worden gebracht, dienen hierover afzonderlijke afspraken met de desbetreffende uitgever te worden gemaakt.

oneigenlijk gebruik

Partijen beschouwen het overnemen van meer dan een kort werk of kort gedeelte in een serie onderwijspublicaties die tegelijkertijd of elkaar direct opvolgend binnen hetzelfde studiejaar voor hetzelfde vak worden gebruikt, als oneigenlijk gebruik. In een dergelijk geval zal toestemming moeten worden gevraagd voor het overnemen van een niet-kort gedeelte of een niet kort werk.

Tevens beschouwen partijen het vervaardigen van één of enkele exemplaren van een onderwijspublicatie met het doel om deze 'voor eigen gebruik' te laten kopiëren door de betreffende studenten als oneigenlijk gebruik. In een dergelijk geval zal de billijke vergoeding dienen te worden afgerekend op basis van het aantal studenten waarvoor de betreffende onderwijspublicatie is bestemd.

Ad Artikel 5 Afdracht vergoeding en BTW

Aangezien het hier gaat om de uitwerking van een zogenaamde 'wettelijke licentie', verricht de uitgever hiermee geen dienst als bedoeld in artikel 4 van de Wet op de Omzetbelasting. Als gevolg hiervan behoeft over de door de uitgever ontvangen billijke vergoeding geen BTW te worden betaald.

Dit is officieel bevestigd namens de Staatssecretaris van Financiën in een schrijven aan het bestuur van de KNUB d.d. 24 april 1986.

Dit geldt niet voor overeengekomen vergoedingen voor het met toestemming van de uitgever overnemen van niet-korte gedeelten, waarbij de uitgever immers wel een dienst verricht, namelijk het verlenen van toestemming: hierover dient dus wel BTW in rekening te worden gebracht.

Ad Artikel 6 Vrijwaring

De universiteit wendt zich in eerste instantie tot Stichting PRO. Stichting PRO bemiddelt namens de betrokken uitgevers, die op hun beurt geacht worden de betrokken auteurs te vertegenwoordigen. In incidentele gevallen, waarin de uitgever niet over het auteursrecht c.q. de benodigde volmacht beschikt om deze rechten te exploiteren, kan de uitgever niet meer dan een bemiddelende rol spelen. In alle andere gevallen vrijwaart Stichting PRO de universiteit voor aanspraken van auteursrechthebbenden, alsmede van de Stichting Reprorecht, ter zake van het overgenomen korte gedeelte c.q. korte werk, mits geheel volgens deze overeenkomst is gehandeld.

Ad Artikel 8 Aandeel visuele werken

Stichting De Visuelen verwacht dat het feitelijk aandeel van zogenaamde visuele werken (o.a. foto's en tekeningen) in onderwijspublicaties substantieel hoger is dan door Stichting PRO geïncasseerd op basis van meldingen van de universiteiten en dat een waarde vertegenwoordigt van 3,3% van de afkoopsom. Stichting PRO en Stichting De Visuelen hebben Bureau Veldkamp opdracht gegeven een analyse te maken van het feitelijk aandeel visuele werken in readers. De resultaten van dit onderzoek zullen door Stichting PRO worden ingebracht bij de evaluatie en te maken afspraken over de indexering van de afkoopsom voor 2007 en volgende jaren.

Model uitvoeringsprotocol

Dit uitvoeringsprotocol vormt een onderdeel van de overeenkomst tussen Het Nederlands Uitgeversverbond (verder aan te duiden als: 'het NUV'), de Stichting International Publishers Rights Organisation (verder aan te duiden als 'IPRO'), als gemachtigde namens de in het buitenland gevestigde uitgevers en de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (verder aan te duiden als: 'de VSNU').

Overwegende,

- dat NUV en IPRO met de VSNU met ingang van 1 januari 2004 een nieuwe overeenkomst zijn aangegaan voor de overname van korte auteursrechtelijk beschermde werken en van (korte) gedeelten uit auteursrechtelijk beschermde werken in onderwijspublicaties van universiteiten, waaronder readers ('readerovereenkomst');
- dat ter nadere uitwerking van de readerovereenkomst de per universiteit c.q. medische faculteit geldende gegevens en voorwaarden zijn opgenomen in dit 'uitvoeringsprotocol'

Instelling: ...

Contactpersoon voor de instelling: ...

Afkoopsom 2004 (specificatie per faculteit zie bijlage): ... euro

Aantal studenten: ...

(Het gemiddelde van het aantal ingeschreven studenten zoals opgenomen in KUO in de jaren 2002 en 2003 geldt als basis voor de afkoopsom 2004.)

De instelling verklaart hierbij akkoord te zijn met de vastgestelde afkoopsom en zal zorgdragen voor goede interne communicatie over en toezien op naleving van de in de readerovereenkomst opgenomen uitvoeringsaspecten:

- In de reader dient bij ieder uit een eerder door een uitgever gepubliceerde uitgave overgenomen gedeelte de **bronvermelding** te worden opgenomen: titel, auteur(s), uitgever en, indien beschikbaar, ISB- of ISS-Nummer.
- Uiterlijk binnen een maand na verschijning van een onderwijspublicatie, waarin gedeelten of korte werken uit auteursrechtelijk beschermd werk zijn overgenomen dient een **bewijsexemplaar** aan Stichting PRO te worden gezonden. Op de bewijsexemplaren dient tenminste de naam van de universiteit, faculteit of sectie en jaar van publicatie te worden vermeld, alsmede de oplage (dit kan ook door het bijvoegen van een bestelbon of ander formulier waarop deze gegevens zijn vermeld).
- Ten behoeve van de controle op **gebruik in elektronische vorm** dient Stichting PRO dezelfde toegang tot het netwerk als de studenten te krijgen, dan wel een bewijsexemplaar in print- of diskettevorm. Van de digitale versies wordt een gebrande of geprinte versie gevraagd, waarop eveneens de faculteit vermeld is en een indicatie van het aantal studenten waarvoor de reader bedoeld is. Dit kan bijv. het aantal studenten zijn, die zich voor het vak hebben opgegeven. Blackboard genereert dit automatisch. Als er zowel papieren als digitale versies uitgegeven worden, is voldoende een versie te sturen met daarop of daarbij de vermelding van het totaal aantal studenten waarvoor de reader bestemd is.
- **Toestemmingsverzoeken voor het overnemen van niet-korte gedeelten** dienen tijdig voor publicatie via het toestemmingsaanvraagformulier van Stichting PRO te worden ingediend.

- Jaarlijks voor 1 april* dient iedere universiteit, gespecificeerd per faculteit, ten behoeve van de **readermonitor** opgave te worden gedaan van: titels van readers gebruikt in het voorafgaande kalenderjaar, met vermelding van de oplage; vermelding van de titels die (ook) elektronisch beschikbaar zijn met vermelding van het aantal studenten waarvoor dat elektronisch bestand bestemd is; alsmede het aantal licenties met uitgevers waarin rechtstreekse afspraken worden gemaakt over het readergebruik (met naam uitgever en schatting van de percentuele omvang van deze overgenomen gedeelten t.o.v. het totaal aantal overgenomen gedeelten).
- * *De eerste opgave in 2006 over het de jaren 2003, 2004 en 2005 kan tot 1 juli 2006 worden gedaan.*
- Met betrekking tot de levering van bewijsexemplaren en levering gegevens voor de readermonitor kunnen nadere afspraken worden gemaakt met Stichting PRO om de administratie- en uitvoeringskosten te beperken en een voor beide partijen goede aansluiting te verkrijgen op de gegevens die in het kader van de readermonitor worden geleverd / is het volgende afgesproken: ....

Voor akkoord getekend namens het bevoegd gezag van de instelling ...

d.d. ....

Handtekening: .....